

Jak se připravit na povodně

Povodně jsou jednou z nejčastějších krizových situací u nás. Jak se na ně připravit a co dělat, když voda opadne, Vám poradí Hasičský záchranný sbor LK ve spolupráci s Policií ČR – Krajské ředitelství Libereckého kraje.

Obr. 1: Jedna z nejčastějších krizových situací u nás – povodeň.

Co je povodeň?

Povodní rozumíme přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody anebo voda nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat z určitého území nebo je její odtok nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.

Dělení povodní

Rozlišujeme 2 typy povodní:

- **přírozená povodeň:** způsobená přírodními jevy (tání, dešťové srážky, chod ledů),
- **zvláštní povodeň:** způsobená civilizačními vlivy (porucha vodního díla, která může vést až k havárii – např. protržení hráze).

Závažnější je povodeň zvláštní, která může nastat znenadání a její dopady by byly katastrofální. Vznik zvláštní povodně je však méně pravděpodobnější než vznik přírozené povodně.

V poslední době představují vážné ohrožení také náhlé přívalové deště, které způsobují tzv. „bleskové povodně“. Během několika minut tak dochází k zaplavení i takových území, která se nacházejí mimo záplavové oblasti. Více informací o přívalových deštích a o možných způsobech ochrany naleznete v kapitole „Jak se ochránit před extrémními klimatickými jevy“.

Jaké rozlišujeme stupně povodňové aktivity (SPA)

1. SPA = **BDĚLOST**

- nastává při nebezpečí povodně a zaniká, pomínou-li příčiny takového nebezpečí,

- stav bdělosti rovněž **nastává vydáním výstražné informace** předpovědní povodňové služby,
- při 1. SPA ještě **nedochází** k vyběžení toku a jeho rozlivům, a tedy ani **k hmotným škodám na majetku**.

2. SPA = **POHOTOVOST**

- vyhlašuje jej příslušný povodňový orgán, když nebezpečí povodně přerůstá v povodeň a v době povodně, kdy však ještě nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto,
- při 2. SPA již **dochází k prvním rozlivům**, které však **nepáchají větší škody na majetku**,
- dochází většinou k zaplavování příbřežních luk a porostů,
- aktivují se povodňové orgány a další složky povodňové služby.

Obr. 2: Protipovodňová opatření.

3. SPA = **OHROŽENÍ**

- vyhlašuje příslušný povodňový orgán v době povodně při bezprostředním nebezpečí nebo při vzniku větších škod, ohrožení majetku a životů v záplavovém území,
- při 3. SPA **dochází k zaplavování měst a obcí**, a proto se provádějí zabezpečovací či záchranné práce.

Aktuální informace o průtoku a odpovídajících stupních povodňové aktivity získáte na webové stránce Hlásné a předpovědní povodňové služby hydro.chmi.cz/hpps.

Jak se na povodně připravit

Bydlíte-li v záplavové oblasti, připravte se na povodeň předem (jak dlouhodobá opatření, tak okamžité kroky k řešení při již hrozícím zaplavení obydlí).

a) dlouhodobá příprava:

- pro stavbu obydlí si vytipujte místo, které nebude zaplaveno. Jste-li odhodláni stavět v místě, kde hrozí povodeň (pasivní zóna, v aktivní zóně je to zakázáno), počítejte s dodatečnými náklady na protipovodňové úpravy obydlí (a také s možnými problémy s neochotou pojišťoven při pojištění domu)

- zjistěte si na Vašem obecním (městském) úřadě, do jaké výšky může být zaplaveno Vaše obydlí při přirozené povodni a za jak dlouho do Vaší obce dorazí průlomová vlna při zvláštní povodni (pokud v místě Vašeho bydliště hrozí),

Obr. 3: Před odchodem vypněte elektrinu.

- pokud již Váš dům stojí, zvažte možné dodatečné stavební úpravy, které ochrání Váš majetek (např. izolace, zpětné klapky v potrubí...) – tyto informace naleznete u specializovaných firem (např. každoročně na veletrhu Envibrno - Watenvi).

b) krátkodobá příprava (těsně před opuštěním obydlí):

- pokud jste majiteli auta, připravte jej k evakuaci nebo ho včas odveďte na bezpečné místo,
- odveďte do bezpečí domácí a hospodářská zvířata,
- připravte si prostředky pro zabezpečovací práce (pytle s pískem ...),
- uzavřete přívod vody, plynu a elektrické energie,
- uhasťte otevřený oheň v topidlech,
- připravte evakuační zavazadla pro všechny členy rodiny,
- informujte se o způsobu a místě, kam se v případě evakuace přemístíte,
- přestěhujte majetek v domě do míst, která nejsou ohrožena povodní (vyšší podlaží),
- utěsněte kanalizaci a odpady v přízemí a ve sklepech,
- sledujte zprávy sdělovacích prostředků,
- odstraňte nebo řádně zajistěte snadno odplavitelné předměty v okolí budovy,
- v budově ani mimo budovu nenechávejte v dosahu vody nebezpečné látky (chemikálie, apod.),
- řiďte se pokyny orgánů obce a záchranářů (zvl. při evakuaci),
- při odchodu z domu zabezpečte vchod a okna.

Obr. 4: Utěsněte kanalizaci a odpady.

Obr. 5: Evakuace.

Jak se chovat při opuštění domácnosti, jak sbalit evakuační zavazadla a kde se ukrýt při povodni

naleznete v kapitolách: „Jak správně postupovat při opuštění domácnosti / objektu při evakuaci“, „Co má obsahovat evakuační zavazadlo“ a „Improvizované ukrytí – kde a jak se ukryt v případě nebezpečí“.

Na co byste se měli zaměřit po povodni

Zkontrolujte své obydlí, zejména:

- statickou narušenost,
- obyvatelnost bytu/domu,
- rozvody energií (plyn, elektřina),
- stav studny,
- stav kanalizace a rozvodů vody,
- pokud neklesne hladina spodní vody, nečerpejte vodu ze sklepů domů (poměr tlaků – nebezpečí zborcení).

Podle pokynů hygienika:

- zlikvidujte potraviny zasažené vodou,
- zlikvidujte polní plodiny zasažené vodou,
- zlikvidujte uhynulé domácí zvířectvo, které bylo usmrceno povodní (vždy používejte ochranné prostředky!),
- nahlase hygienikovi výskyt úhynu cizích domácích a divokých zvířat,
- nepijte vodu z místních zdrojů, pokud hygienik vodu jako pitnou neschválil.

Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si u obecního (městského) úřadu vyžádejte:

- finanční pomoc,
- pitnou vodu, potraviny, sezónní oblečení, hygienické potřeby,
- potřebné nářadí (pro likvidaci povodňových škod),
- další potřebné prostředky (dezinfekční, ochranné atd.).

Při obnově studní a zdrojů pitné vody se řiďte pokyny odborníků a zabezpečte:

- vyčištění studny a odčerpání znečištěné vody,
- chemické ošetření vody ve studni,
- laboratorní prověření kvality vody,
- povolení hygienika o používání obnoveného zdroje pitné vody.

Kontaktujte Vaši pojišťovnu ohledně náhrady škody:

- ohlaste pojistnou událost pojišťovně v souladu s pojistnými podmínkami,
- vyhotovte soupis škod, případně je zdokumentujte (fotografie, znalecký posudek, účty, svědectví),
- při řešení pojistné události postupujte podle pokynů pojišťovny,
- po uzavření šetření bude následovat odškodnění (náhrada škody).

Pokud možno aktivně se zapojte při likvidaci následků povodní:

- informace o možnosti zapojit se do obnovovacích prací lze obdržet od obecního (městského) úřadu,
- jednejte s rozvahou, pomáhejte sousedům, starým a nemocným lidem,
- dodržujte pokyny územně příslušných správních úřadů,
- dbejte dodržování hygienických zásad při pracích na území zasaženém povodní a nechte si řádně ošetřit každé otevřené zranění,
- odstranění škod způsobených povodní lze v řadě případů zvládnout svépomocí; nepodceňujte nebezpečí dlouhodobé práce v extrémních podmínkách,
- odstranění škod způsobených povodní je dlouhodobý proces náročný na materiální, finanční a psychologickou podporu; vzájemná pomoc a sociální péče o postižené je většinou nezbytná a je vhodné ji co nejvíce využívat.

Chcete se dovědět více o tom, jak se správně chovat při mimořádných událostech? V rámci projektu „Vaše cesty k bezpečí“ Vám Hasičský záchranný sbor LK ve spolupráci s Policií ČR nabízí další tipy našich chytrých blondýnek, které Vám na webové adrese www.hzslk.cz/vase-cesty-k-bezpeci poradí, jak nejlépe vyřešit i jiné situace, ohrožující Vaši bezpečnost, zdraví, životy a majetek.